

ŚLAD WODNY

Woda jest dobrem wspólnym, które zaczyna być zagrożone i staje się dobrem deficytowym. Susza występuje w środowisku coraz częściej i jest jednym z najpoważniejszych zjawisk naturalnych, które dotyka społeczeństwo, środowisko i gospodarkę. Do występowania tego zjawiska przyczyniamy się m.in. poprzez zużywanie wody w sektorze rolniczym, przemysłowym lub w naszych gospodarstwach domowych.

Organizacja Narodów Zjednoczonych ostrzega, że zużycie wody rośnie dwukrotnie szybciej niż wzrost liczby ludności. Jeśli ta tendencja nie zostanie odwrócona, do 2025 roku dwie trzecie światowej populacji stanie w obliczu „stresu” wodnego. – Stresiem nazywamy stan organizmu wywołany działaniem czynnika (stresora) środowiskowego mogącego doprowadzić do zaburzeń funkcji i struktury niekorzystnych dla roślin. Jednym z tych czynników może być właśnie deficyt wody (susza) – mówimy wówczas o stresie wodnym w odniesieniu do sytuacji spowodowanej niedoborem wody w glebie, np. wskutek niedostatecznej ilości opadów. W wyniku oddziaływania stresu dochodzi do zaburzeń w przebiegu procesów życiowych, zahamowania wzrostu oraz ograniczenia plonowania roślin.

W związku z powyższym, sprawiedliwy i zrównoważony sposób korzystania z wody przez tak wielu z nas jest jednym z największych wyzwań, przed którymi stoimy w XXI wieku. Dzięki wiedzy, jaką daje ślad wodny czyli ilość zarówno bezpośredniego, jak i pośredniego zużycia wody, wykorzystywanej do produkcji każdego z towarów i usług, z których korzystamy. Możemy bardziej świadomie korzystać z wody.

Ślad wodny może być obliczony dla pojedynczego procesu, dla produktu, czy dla całej międzynarodowej firmy. Ślad wodny może nam również powiedzieć, ile wody zużywa każdy z nas, dany kraj czy cały świat. Dodatkowo pozwala nam zrozumieć, do jakich celów zużywane są nasze ograniczone zasoby słodkiej wody.

Mierząc ślad wodny, możemy uzyskać jasny obraz tego, jak woda jest wykorzystywana w dzisiejszym społeczeństwie konsumpcyjnym. Jest to zaskakująca ilość. Stanowi ona znaczną część wody, którą zużywasz. Nasze zużycie wody nie ogranicza się tylko do kuchni, łazienek i ogrodów.

Unia Europejska
Fundusz Spójności

stop suszy!

Ślad wodny to ilość wody, którą zużywamy w codziennym życiu, w tym wody wykorzystywanej do uprawy żywności, którą spożywamy, do produkcji energii, którą zużywamy oraz do wytwarzania wszystkich produktów codziennego użytku – książek, telefonu, samochodu, mebli ubrań... Na co dzień przyczyniamy się do zużywania ogromnej ilości wody. W ten sposób pośrednio wpływamy na zasoby wodne na całym świecie.

W światowej gospodarce każdy konsument zużywa średnio aż 5 000 litrów wody dziennie (od 1 500 do 10 000 litrów dziennie, w zależności od miejsca zamieszkania i spożywanych produktów). **Wszystko, czego używamy lub co konsumujemy, ma swój ślad wodny, czasem w pobliżu naszego miejsca zamieszkania, ale często w dorzeczych rzek położonych daleko, nawet w innych krajach. Każdy składnik produktu może pochodzić z innego miejsca. Dla przykładu, ciasteczko, które może mieć pszenicę z Kanady, cukier z Brazylii, wanilię z Madagaskaru a jajka i mleko od lokalnego rolnika. To jedno ciastko zużywa wodę z wielu dorzeczy w krajach na całym świecie.**

Pierwsze działanie mające na celu zmniejszenie zużycia wody przez każdego z nas należy rozpocząć od nauki szacunku do wody. Zużycie wody przez konsumentów stanowi blisko 20 proc. całego zużycia wody w Polsce, co jest drugim wynikiem po elektrowniach i elektrociepłowniach. Gdybyśmy ograniczyli własne, codzienne zużycie wody choćby o jedną trzecią, osiągnęlibyśmy wielki sukces. Jednym z kroków przyczyniającym się do tego jest ograniczenie spożycia mięsa – szczególnie wołowiny. Przemysł mięsny zużywa około 70% dostępnej wody pitnej. Ponadto zanieczyszcza ją nadmierną ilością nawozów, hormonami i zwierzęcymi odchodami. Tam gdzie przemysł jest skoncentrowany, czyli zwierzęta hoduje się w dużej ilości na małej powierzchni, powstaje zbyt dużo odchodów w stosunku do potrzeb nawożenia ziemi. Wówczas odchody zamiast nawozić ziemię, zanieczyszczają wody i emitują gazy cieplarniane. Już w 2006 roku ONZ opublikowało raport, który ujawnił, że hodowla zwierząt jest odpowiedzialna za 18% emisji CO₂, 35% emisji metanu i aż 65% emisji tlenu azotu. Do wyprodukowania 1 kilograma mięsa potrzeba dużo więcej powierzchni rolnej niż do wyprodukowania 1 kilograma żywności roślinnej. Rosnący popyt na mięso sprawia, że coraz więcej powierzchni rolnych wykorzystuje się pod uprawę roślin (zazwyczaj uprawy jednogatunkowe) przeznaczonych na pasze dla zwierząt. Przyczynia się do degradacji gleb uprawnych i zmniejszaniu się różnorodności biologicznej.

stop suszy!

Uprawy jednogatunkowe (monokulturowe) niewątpliwie ułatwiają czynności agrotechniczne oraz zwiększają wydajność uprawianych w ten sposób roślin, ale równocześnie są niezwykle niebezpieczne dla środowiska. W Brazylii na uprawę soi przeznaczana się około 24-25 milionów hektarów, z czego około 80% przeznaczana się na produkcję pasz. Uważa się, że produkcja wołowiny jest głównym powodem karczowania lasów Amazonii. W latach 2000-2005 odpowiadała za 65-70% deforestacji.

Równie istotne jest uświadomienie sobie, jak ważne jest, aby nie marnować żywności. Powinieneś wiedzieć, że każda kromka chleba, zepsuty jogurt lub owoc wyrzucony do kosza, to nie tylko mniej środków w twoim budżecie ale przede wszystkim marnowanie ograniczonych zasobów wodnych. Głównym problemem XXI wieku jest konsumpcjonizm – postaraj się ograniczyć ilość kupowania nowych rzeczy, zwłaszcza jednorazowego użytku! Zastąp je kupnem np. wielorazowego kubka na kawę, metalowej butelki na wodę, czy płóciennej torby. Mając te rzeczy przy sobie nie będziesz musiał używać np. papierowo/ plastikowych kubeczków ze stacji benzynowej/kawiarni, które po 15 min i tak lądują w koszu na śmieci, i nie nadają się do segregacji, nie będziesz też musiał sięgać po kolejną plastikową torbę. Warto przeanalizować czy nie lepiej zainwestować w jedną sztukę odzieży, ale taką, która posłuży Ci przez kilka lat?

Twoje wybory mogą pomóc przeciwdziałać skutkom suszy, poprawić warunki życia, chronić rośliny i zwierzęta na całym świecie. Wszyscy możemy przyczynić się do zmniejszenia kryzysu wodnego. Wielkie osiągnięcia zaczynają się od małych zmian.

Poniższa tabela przedstawia wartości "śladu wodnego" (czyli ile litrów wody potrzeba na wyprodukowanie danej rzeczy, uprawianie warzyw i owoców czy produkcję innych artykułów spożywczych) dla wielu produktów codziennego użytku, głównie spożywczych.

Produkt	Litry
koszulka bawełniana	2 500
para dżinsów	8 000
para adidasów	8 400
torba bawełniana	2 600
smartphone	12 000
telewizor	30 000
samochód	38 0000
1 kg wołowiny	15 500
1 kg kurczaka	4 300
1 kg wieprzowiny	6 000
1 kg żółtego sera	3 200
1 kg cukru	80
bochenek chleba	500
kostka masła 250 gr	1 400
Jajko	200
tabliczka czekolady	1 700
porcja frytek 250 gr	250
porcja lodów	2 000
hamburger	2 400
średnia pizza margherita	1 260
1 kg ketchupu	730
paczka chipsów	200
banan	790
pomidor	215
ogórek	350
1 kg brzoskwiń	900
jabłko	140
1 kg sałaty	240
1 kg makaronu	1 900
filiżanka herbaty 250ml	30
Szklanka mleka 250 ml	255
1l wody w butelce	2
1l soku pomarańczowego	200
1l mleka	1 000

ŚLAD WODNY,

CZYLI ILE WODY POTRZEBA DO PRODUKCJI?

telefon komórkowy **12 075 l/szt.**

samochód **83 000 l/szt.**

drób **4 330 l/kg**

wieprzowina **6 000 l/kg**

wołowina **15 400 l/kg**

koszula bawełniana **2 500 l/250 g**

spodnie jeansowe **8 000 l/szt.**

buty skórzane **13 725 l/para**

kukurydza **1 220 l/kg**

makaron **1 850 l/kg**

ryż **2 500 l/kg**

pomarańcz **560 l/kg**

banan **790 l/kg**

jabłko **822 l/kg**

pomidor **214 l/kg**

sałata **240 l/kg**

ziemniak **290 l/kg**

ogórek **350 l/kg**

czarna herbata **30 l/250 ml**

czarna kawa **260 l/250 ml**

Więcej na temat śladu wodnego,
a także przeciwdziałania skutkom
suszy znajdziesz na www.stopsuszy.pl

**stop
suszy!**